

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 353/21
15.7.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ..., ул. ... бр. ..., коју заступа пуномоћник Ивана Филиповић Милић, адвокат из Београда, ул. Старих ратника бр. 21, против туженог ББ из ..., ул. ... бр. ..., сада непознатог боравишта, кога заступа привремени заступник Душица Радовић, адвокат из Београда, ул. Доситејева бр. 8, ради регреса, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 1072/20 од 03.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 15.7.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П2 1072/20 од 03.03.2021. године у ставу првом изреке.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 1072/20 од 03.03.2021. године, ставом првим изреке обавезан је тужени да тужили на име регреса исплати износ од 914.634,00 динара, са законском затезном каматом почев од 04.01.2018. године, као дана подношења тужбе, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље у делу од досуђених 914.634,00 динара до тражених 1.200.000,00 динара, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је предлог за одређивање привремене мере тужиље којим је тражила да се тужени делимично лиши родитељског права, као неоснован. Ставом четвртим изреке ослобођен је тужени од плаћања трошкова поступка. Ставом петим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде привремени заступник туженог је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у ставу првом изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка није тражио.

Тужиља је одговорила на жалбу. Трошкове другостепеног поступка није тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде, на основу члана 386 Закона о парничном поступку (“Сл.гласник РС” бр. 72/11, 49/13, 74/13, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд је оценио да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, а жалбом туженог се не указује на неку другу битну повреду одредаба парничног поступка, која би била од утицаја на доношење одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су склопиле брак дана ... године у .... Из овог брака имају једно мал. дете ВВ, рођену .... године у .... Брачна заједница је престала у новембру 2010. године, када је тужени исту напустио и није поново успостављена. Тужила се са мал. дететом преселила са Косова у Београд 2013. године. Од престанка брачне заједнице тужени је повремено, једном до два пута годишње, остваривао контакт са мал.дететом, претходно се јави телефоном тужиљи, али не доприноси њеном издржавању. Тужила је рођена .... године, и по престанку брачне заједнице, док мал. ВВ није похађала школу, радила је 4 сата и имала смањене приходе. Са мал. ВВ и сестром живи у изнајмљеном стану, нема своје имовине, здрава је и способна за рад и сем мал. детета нема другу обавезу законског издржавања. Тужени је рођен ... године, бави се грађевинарством, непознатог је пребивалишта и боравишта, одјављен је из евиденције обавезног социјалног осигурања дана 28.02.2020. године, повремено позове телефоном тужиљу ради виђања са мал. дететом, али иста не зна његово место пребивалишта или боравишта, али га је телефоном обавестила о овом поступку. Мал. ВВ, ћерка парничних странака, је у тренутку престанка брачне заједнице родитеља имала две и по године и била доброг здравственог стања. Након што је кренула у предшколску установу, у септембру 2013. године, њене потребе су се повећале и исте су у том тренутку за храну, одећу и обућу износиле 20.000,00 динара и поред тога тренирала је и цудо и исто је тужила плаћала 1.500,00 динара. У први разред основне школе кренула је у септембру месецу 2014. године и у периоду од првог до четвртог разреда те потребе су износиле од око 25.000,00 динара месечно. Тужила је 2012. године са мал. дететом отишла на Косово код својих родитеља, тамо је повремено радила и месечно остваривала примања у износу од око 20.000,00 динара. 2014. године се вратила у Београд и поново је живела у истом стану у коме је живела и 2010. године. Најпре је радила у пекари, зарада јој је била око 24.000,00 динара, а од додатног рада зарадила је још око 6.000,00 динара. Након шест месеци почела је да ради у пицерији где јој је зарада, најпре, била у износу од 30.000,00 динара, затим 2016. године је повећана на 45.000,00 динара, након чега је примљена у стални радни однос и зарада јој је 55.000,00 динара. Потребе мал. ВВ од новембра 2010. године до августа 2013. године (34 месеца) биле су 15.000,00 динара месечно, затим од септембра месеца 2013. године до августа месеца 2014. године њене потребе су биле 21.500,00 динара месечно, од септембра месеца 2014. године до августа месеца 2015. године њене потребе су биле 25.859,00 динара месечно, од септембра месеца 2015. године до августа месеца 2016. године њене потребе су биле 27.943,00 динара месечно, од септембра месеца 2016. године до августа месеца 2017. године њене потребе су биле 25.984,00 динара месечно и од септембра месеца 2017. године до дана подношења тужбе 04. јануара 2018. године, њене потребе су биле 25.959,00 динара месечно, што укупно за период од новембра

месеца 2010. године до јануара месеца 2018. године износи 1.829.268,00 динара. Све ове потребе мал. детета тужила је сама подмиривала из зараде од сопственог рада, и исто представља њене стварне трошкове. Тужени није допринио издржавању мал. детета од престанка брачне заједнице, па надаље. Тужила живи у ... заједно са сестром уназад две године, те закупнину у износу од 100 евра плаћа њена сестра, док она плаћа режијске трошкове, у износу од 1.500,00 динара.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, првостепени суд је, применом одредби члана 165 став 1 и 2 Породичног закона Републике Србије и члана 277 Закона о облигационим односима, закључио да тужени није допринио издржавању малолетног детета од престанка брачне заједнице новембра 2010. године, иако је то по закону био дужан, те је обавезао туженог да тужили исплати на име регреса износ од 914.634,00 динара за период од 01.11.2010. године па до 04.01.2018. године, као дана подношења тужбе, са припадајућом законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до исплате сходно члану 277 ЗОО. Досуђени износ представља половину стварних трошкова издатака тужиле за издржавање малолетног детета, а с обзиром да је првостепени суд претходно утврдио да су за овај период потребе малолетног детета, које је у целости, сама, подмиривала тужила, износиле 1.829.268,00 динара, те је тужени дужан да на име регреса исплати тужили износ од 914.634,00 динара, а све имајући у виду године живота туженог и чињеницу да је способан за рад, а посебно имајући у виду да је мајка, као родитељ који се старао о детету све ове године, налазила начин и да својим додатним радом детету обезбеди основне животне потребе.

Полазећи од наведених материјално-правних одредаба, а имајући у виду утврђено чињенично стање, тужила, као мајка која је самостално издржавала дете у периоду од престанка брачне заједнице до подношења тужбе у овој парници, преко обима своје обавезе, има право на накнаду дела трошкова за издржавање малолетног детета од туженог, као родитеља који ту своју обавезу није извршавао, чију висину је првостепени суд утврдио из исказа тужиле датог у својству парничне странке, а с обзиром да је тужени непознатог боравишта, те извођење доказа његовим саслушањем није било могуће, а по изјави тужиле ради грађевинске послове. Правилна је одлука првостепеног суда о обавези туженог да на име регреса исплати тужили тражени износ, јер се ради о стварно учињеним трошковима потребним за издржавање малолетног детета који је тужила сама подмиривала, преко обима своје обавезе, па има право на накнаду дела трошкова за издржавање малолетног детета од туженог, као родитеља који ту своју обавезу није извршавао. Правилно је првостепени суд применио одредбу члана 165 Породичног закона, с обзиром да је обавеза родитеља издржавања детета солидарна те је тужили управо и досуђен регрес на име доприноса издржавању заједничког детета од стране туженог, а не целокупан износ издржавања, већ половина од утврђеног износа који је детету био потребан на месечном нивоу, јер би у супротном обавеза издржавања пала на терет само једног родитеља. Тужила, као родитељ која је искључиво учествовала у издржавању малолетног детета, има право регреса од другог родитеља, овде туженог који ту своју обавезу је у целости занемарио, па не стоје жалбени наводи туженог да тужила, као родитељ који има законску обавезу издржавања, не може тражити регрес на име доприноса издржавању заједничког малолетног детета од стране туженог.

Издржавање деце од стране родитеља је основна обавеза оба родитеља и изричито је прописано чланом 73 Породичног закона који јасно формулише обавезу родитеља да издржавају дете. Издржавање деце као основна обавеза за оба родитеља произилази и из садржине родитељског права (члан 68 став 2 Породичног закона) и уско је повезана са њиховом правом и дужношћу да децу чувају, подижу, васпитавају и образују. Основна претпоставка за извршавање свих других обавеза родитеља према деци је да родитељи, пре свега, издржавају децу. Једини начин престанка обавезе родитеља да издржавају дете, поред смрти детета или родитеља (члан 167 став 1 тачка 2 Породичног закона) је да дете постане пунолетно а да се не школује редовно а у случају редовног школовања да дете наврши 26 година живота (члан 155 Породичног закона). Према мал.детету обавеза издржавања од стране родитеља не може престати чак ни у ситуацији када дете као поверилац издржавања стекне довољно средстава за издржавање, односно када родитељ као дужник издржавања изгуби могућност за давање издржавања или давање издржавања постане за њега очигледно неправично (члан 167 став 2 Породичног закона).

Одредбом члана 165 став 1 Породичног закона прописано је да лице које је фактички давало издржавање, а није имало правну обавезу, има право на накнаду од лица које је по овом закону било дужно да даје издржавање, а ако је више лица истовремено било дужно да даје издржавање њихова обавеза је солидарна, у складу са ставом 2 наведеног члана. Из наведених законских одредби јасно и недвосмислено произилази да су оба родитеља, у конкретном случају и тужила и тужени дужници издржавања према заједничком малолетном детету. Обавеза родитеља је солидарна, па су родитељи дужни да заједно издржавају дете, а основна карактеристика института пасивне солидарности односно солидарне обавезе је право регреса, те тако родитељ који сам у целости даје издржавање има право да тражи од другог родитеља да му надокнади део ових трошкова сразмерно својим могућностима.

Како је тужила родитељ који је у периоду од престанка брачне заједнице од новембра 2010.године до подношења тужбе 04.01.2018.године искључиво издржавала заједничко дете парничних странака и на тај начин исплатила већи износ издржавања него што је била њена обавеза, с обзиром на њене могућности, то она има право регреса према туженом, као другом родитељу, који у наведеном периоду није доприносио издржавању заједничког детета. У супротном на страни туженог дошло би до стицања без основа, како је правилно првостепени суд и оценио због уштеде имовине која нема правни основ, јер је тужени издатак, плаћање издржавања за заједничко дете био дужан да чини по закону. Обзиром да је одлука првостепеног суда, донета правилном применом одредбе члана 165 Породичног закона, на правилност побијане пресуде нису од утицаја ни остали жалбени наводи туженог, јер је из изложених разлога Апелационог суда, побијана одлука правилна.

Разлози другостепеног суда су дати у складу са актуелном праксом Европског суда за људска права по којој другостепени суд може навести сопствене разлоге за одлуку у циљу давања образложене одлуке и права на правично суђење у складу са чланом 6 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (“Службени лист СЦГ – Међународни уговори” бр.9/03, 5/05 и 7/05 - и СПР. и “Службени гласник РС” - Међународни уговори 12/10) – пресуда ЕСЉП од 27.09.2001.године Hirvisaari V. Finland (49684/99, 3-33).

Неосновани су жалбени наводи привременог заступника туженог да је тужиља која има минималну комуникацију са туженим, била дужна да уложи напор како би се исти лично укључио у првостепени поступак, а с разлога што је то управо била обавеза привременог заступника, јер у поступку за који је постављен, има сва права и дужности законског заступника.

Неосновани су и жалбени наводи привременог заступника туженог да је првостепени суд висину регреса паушално определио, а с обзиром да се ради о стварним, реалним издацима које је тужиља као мајка малолетног детета, у различитим временским периодима, сама подмиривала, како је то утврђено у току првостепеног поступка на основу детаљног и исцрпног саслушања тужиље у својству парничне странке а у вези трошкова које је тужиља имала у периоду од 01.11.2010.године до 04.01.2018.године. Околности да је ове релевантне чињенице првостепени суд утврђивао на основу исказа тужиље, јер је тужени непознатог боравишта, и није могао бити изведен доказ његовим саслушањем у својству парничне странке, не умањују поузданост утврђења чињеничног стања у одсуству доказа који би указивали супротно, односно на основу којих би се утврдило другачије чињенично стање, па се не може прихватити тврдња жалбе да наведене чињенице нису правилно утврђене.

Законом о парничном поступку у члану 8, предвиђено начело слободне оцене доказа а оно подразумева одсуство законом утврђених правила о избору доказа, о рангирању доказа према доказној снази и о начину испитивања појединог доказа. Суд према специфичностима конкретног случаја и резултатима конкретног истраживања слободно, без формалних ограничења, цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама. Слободна оцена доказа подразумева и слободно одлучивање суда које доказе ће извести ради утврђивања одлучних чињеница (члан 229 став 2).

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку.

Како се ни осталим наводима жалбе туженог не доводи у сумњу правилност и законитост првостепене пресуде, то је Апелациони суд одлучио као у изреци, на основу члана 390 Закона о парничном поступку у вези члана 202 Породичног закона.

**Председник већа – судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић